

INTÉZETI HÍREK

2003. július 1.–december 31.

Július 5-én a budapesti CEU által szervezett konferencián *Marosi Ernő* „A magyar középkor emlékeinek jelkép-szerepe” címmel tartott előadást.

Július 23-án nyílt meg a „Modigliani, Soutine és montparnasse-i barátai / Modigliani, Soutine et leur amis de Montparnasse” című kiállítás a Zsidó Múzeumban. A kiállítást *Beke László* rendezte és a katalógust is ő szerkesztette.

Augusztus 29-én a Mányoky Ádám kiállításához kapcsolódó kötetet (szerk.: Buzási Enikő) a Magyar Nemzeti Galériában *Marosi Ernő* mutatta be.

Szeptemberben jelent meg a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete kiadásában „Gyönyörű ez a mai nap. A nyolcvanas évek és a kilencvenes évek magyar művészete. – Történet és elmélet” című tanulmánykötet *Markója Csilla* szerkesztésében. A kötet a MAOE által e témában kiírt pályázatra beérkezett – *Aknai Katalin* és Rényi András által bírált és válogatott – dolgozatokat közli. A díjnyertes tanulmányok között olvasható *Hornyik Sándor* „Avantgárd és popkultúra. – Fejezetek a kilencvenes évek képzőművészetéből” című tanulmánya.

Szeptembertől az MTA Művészeti Gyűjtemény állandó kiállításán látható az újrendezett Elischer-féle Goethe-gyűjtemény.

Szeptember 5–7 között a müncheni művészettörténeti intézetben (Zentralinstitut für Kunstgeschichte) a C.I.H.A. vezetősége ülést tartott, melyen a magyar Művészettörténeti Bizottságot *Beke László* képviselte.

Szeptember 26–27-én az Osztrák Kulturális Fórum a Ludwig Múzeumban szimpoziont rendezett a vizuális kultúráról, melyen *Beke László* „Visuelle Kultur – ungarisch und global” címmel tartott előadást.

Szeptember 30-án Bécsben a Schnittpunkt/Wien – Museumsguartier – Kulturkontakt szervezésében *Aknai Katalin* „Junge ungarische Kunstszene” címmel tartott előadást.

Október 6-án az MTA Művészeti Gyűjteményében szakmai megbeszélés zajlott Intézetünk és a Deutsches Kulturforum östliches Europa (Potsdam) képviselői között a „Német–magyar építészeti kapcsolatok a 19. sz. második felében” c. kutatási, kiállítási projektről, amelyet Intézetünk koordinál.

Október 9–10–11. között nemzetközi konferenciát rendezett Intézetünk angol és német nyelvű előadásokkal, fiatal művészettörténészek közreműködésével „Stil-

wechsel und Wechselwirkungen. Ein internationales Seminar junger Kunsthistoriker" einmündel.

A konferencia részletes programja:

9. Oktober: Eröffnung: Prof. *Beke, László* Direktor des Forschungsinstituts für Kunstgeschichte – Begrüßung: Prof. *Marosi, Ernő* Vizepräsident der Ung. Akademie der Wissenschaften. –

Die Anfänge der Barock-Kunst in Mitteleuropa – Einführung und Vorsitz: Prof. *Galavics, Géza* (Bp) – *Jakubec, Ondrej* (Olomouc): The art patronage of bishops of Olomouc in the period before the White Mountain Battle. Political and confessional aspect. – *Pavličková, Radmila* (Olomouc): Fürst Karl Liechtenstein Bischof von Olmütz und seine Baustrategie – *Štibraná, Ingrid* (Trnava): The first Pálffy's patronymic gallery in Červen? Kamen. – *Koltai, András* (Bp.): Das ungarische Grenzgebiet und die Kultur der Kaiserstadt. Graf Adam Batthyány (1630 – 1659) als Mäzen. – *Gabriel, Therese* (Eisenstadt): Die Esterházy Schatzkammer die letzte erhalten gebliebene Kunstkammer – Nach dem Vortrag Präsentation eines Kurzfilmes: „Geheimnisse der Esterházy-Schatzkammer“ (Extrafilm, Wien 2003) – Vorsitz: Univ. Prof. Dr. *Lorenz, Hellmut* (Wien) *Chmelinová, Katarína* (Bratislava): Loreto Chapel in Bratislava and her donators – *Valenta, Rainer* (Wien): Schloss Windhaag und die „Topographia Windhagiana“ – Zur Darstellung der Pietas Austriaca Eucharistica in einem adeligen Landsitz – *Weigl, Igor* (Ljubljana): Erasmus Friedrich Graf von Herberstein und Schloss Hrastovec (Gutehaag). Schloss als Mittel adeliger Repräsentation um die Mitte des 17. Jahrhunderts – *Bubryák, Orsolya* (Bp.): Devotion und Ahnenkult. Tendenzen im Mäzenatentum vom Grafen Georg Leopold Erdődy (1674 – 1759) – Diskussion und Schlusswort –

10. Oktober – Garten und Gartenkunst des Historismus in Mitteleuropa.

Begrüßung: Prof. *Galavics, Géza* – Vorsitz: Univ. Doz. Dr. *Hajós, Géza* (Wien)

Martz, Jochen (Nürnberg): Garten und Skulptur am Maria-Theresienplatz in Wien – *Bacher, Barbara* (Linz/Wien): Der Wiener Gartenarchitekt Lothar Abel – *Rozsnyai, József* (Bp.): Schlossarchitekt der ungarischen Aristokratie Arthur Meinig (englisch) – *Alföldy, Gábor* (Bp.): Die Gärten des Historismus in Ungarn. Tendenzen und Denkmälern (englisch) – *Ecsedy, Anna* (Bp.): „Die wandernden Statuen“. Ein Künstler-Unternehmer Maximilian Schmidt und die Gartenplastik in Ungarn – *Ivankovic, Vedran* (Zagreb): Die Gärten des Historismus in Kroatien (Schloss-, Villen-, Stadt- und Kurortgarten) (englisch) – *Krajnik, Damir* (Zagreb): Ein Kurortgarten in Kroatien an der Jahrhundertwende – *Lipik* (englisch) –

Diskussion und Schlusswort –

Abendvortrag: Veranstaltungsort: Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Museum – Zeitgenössisches Kunstmuseum. Univ. Prof. Dr. *Lorenz, Hellmut* (Wien): Paradigmenwechsel der Österreichischer Kunstgeschichte am Beispiel von Barockkunst in Mitteleuropa. –

11. Oktober – Abfahrt nach Fertőd/Eszterháza – Führung im Schloss und Garten: *Alföldy, Gábor; Dávid, Ferenc; Galavics, Géza* – Fortepiano spielt *Barna, Péter*.

Október 9–12. között Namurben a vallon–magyar kapcsolatokról rendeztek konferenciát, melyen *Marosi Ernő* „Influences mosanes en Hongrie au temps du roi Béla III.” címmel tartott előadást.

Október 14-én a Magyar Nemzeti Galériában *Beke László* nyitotta meg Mednyánszky László (1852–1919) emlékkiállítását. A kiállítás nemzetközi (magyar, szlovák, osztrák) együttműködés eredményeként jött létre, tudományos kurátora és egyik rendezője Intézetünk munkatársa, *Markója Csilla* volt, ő szerkesztette a kiállítást kísérő katalógust, és ő írta a bevezető tanulmányt is. A kiállítás alkalmából jelent meg az az 500 oldalas naplókötet, amely Mednyánszky eddig kiadatlan feljegyzéseit tartalmazza. (Szerkesztette *Markója Csilla* és *Bardoly István*)

Október 14-én Párizsban a Magyar Intézetben nemzetközi kerekasztal beszélgetést szerveztek „Erotika és politikai hatalmak” (Érotisme et pouvoirs politiques) címmel. Résztvevők: Georges Coppel (Sorbonne), Philippe Roger (CNRS), Patrick-Wald Lasowski, a szegedi egyetemről Kovács Ilona, intézetünkben *Gellér Katalin*, aki „Zichy Mihály és a libertinizmus” témájáról tartott előadást és rendezett kiállítást.

Október 17–18-án az 56-os Intézet Hatvanas évek konferenciáján *Beke László* tartott előadást „Hatvanas évek a művészetben” címmel.

Október 30–31-én Prágában az MTA küldöttségében *Marosi Ernő* részt vett a V4-oroszágok akadémiainak találkozásán.

Novemberben jelent meg az intézet kiadásában Kállai Ernő Összegyűjtött írások 8. kötete *Timár Árpád* szerkesztésében. (Mednyánszky László, 1943. Cézanne és a XX. század konstruktív művészete, 1944. Picasso, 1948. Argumentum Kiadó–MTA MKI, Bp. 2003).

Novemberben megjelent a Magyar Fotográfusok Házával közös kiadásban „Vető János és Kína herceg fényképmunkái” 2003. május 24 – július 8. között megrendezett kiállításának katalógusa „NahTe. Színezett régi levegő / Colored Old Air” címmel. A kiállítást rendezte és a katalógust szerkesztette *Beke László* és *Csizék Gabriella*.

Novembertől Kondor Béla rézkarcai láthatók az MTA Művészeti Gyűjteményében.

Novembertől 2004. januárig Ligeti Antal grafikáit mutatták be – az MTA Kézirattárával és a Magyar Képzőművészeti Egyetemen közös rendezésben – az MTA Művészeti Gyűjteményében.

November 5–8. között a Council on International Educational Exchange amerikai szervezet konferenciát rendezett Budapesten. A résztvevők egy csoportjának *Sisa József* építészeti szakvezetést tartott az Országházban és a budai Várnegyedben.

November 6–7-én Budapesten az Olasz Kultúrintézetben „Pszichoanalízis, művészet, Közép-Európa” címmel a Közép-európai Kulturális Intézet (Bp.), a bécsi Freud Múzeum és a trieszti Revoltella Múzeum együttműködésével nemzetközi szimpóziumot rendeztek. A hazai előadók között intézetünkől *Gellér Katalin* tartott előadást „Az álom a képzőművészetben” címmel. A rendezvényt záró – Nagy András elnökletével zajló – pódiumbeszélgetésen *Beke László*, Emil Brix, Passuth Krisztina, Giorgio Pressburger vett részt.

November 11-én az MTA Társadalomkutató Központja, az MTA Néprajzi Kutatóintézete, az Európa Intézet Budapest és Intézetünk szervezésében „A nemzeti kulturális örökség az európai integrációban” címmel konferenciát tartottak az MTA Vári épületének Jakobinus termében. A program keretében „A nemzeti kulturális örökség, fogalma, tárgya” c. témában *Marosi Ernő* (akadémikus, MTA alelnöke) a múzealizáció fogalmáról tartott előadást, Paládi-Kovács Attila (akadémikus, MTA Néprajzi Kutatóintézet) a néprajzi vonatkozásokról, „A nemzeti kulturális örökség és intézményei” témában Varga Kálmán (KÖH elnöke) beszélt. Felkért hozzászólóként Csorba László (a Római Magyar Akadémia igazgatója) és Falvy Zoltán (az MTA Zenetudományi Intézet tudományos tanácsadója) fejtette ki gondolatait.

November 17-én az Iparművészeti Múzeumban a „Kelet és Nyugat között. Tudományos konferencia Miklós Pál emlékére” című rendezvényen *Beke László* beszélt „Miklós Pál és a vizuális kultúra” kapcsolatáról.

November 20-án a Magyar Tudományos Akadémia és a Balassi Kiadó szervezésében az MTA III. emeleti előadótermében került bemutatásra a Magyar Művelődéstörténeti Lexikon első kötete, melynek létrejöttében intézetünk több munkatársa is közreműködött. A könyvet Koncz Erika, a NKÖM képviselőjében és Kőszeghy Péter, a kiadó igazgatója mutatta be, a rendezvény elnöke *Marosi Ernő* volt.

November 21-én az ELTE Bölcsészettudományi Kar Művészettörténeti Intézete és a Magyar Tudományos Akadémia–ELTE Egyetemes Művészettörténeti Kutatócsoportja rendezésében „Az objektív tényező. Művészeti szerveződési formák Magyarországon 1867–1945.” címmel egész napos konferencia zajlott az ELTE BTK Művészettörténeti Intézetében. A rendezvényen intézetünkől *Papp Gábor György* „Megjegyzések az építész- és szobrászképzéshez a bécsi Képzőművészeti Akadémián 1868 és 1884 között” és *Ébli Gábor* „Modernség és tehetség. A Tamás Galéria (1928–1944) története” című előadásaikkal vettek részt.

November 21–22-én „Irodalom és képzőművészet II. Az irodalom képzőművészeti / a képzőművészet irodalmi nyilvánossága” címmel konferenciát szervezett a Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum Miskolcon. Intézetünk munkatársa *Dékei Krisztina* „Szövegtípusok a magyarországi konceptuális művészetben – kezdetek” címmel tartott előadást.

November 28-án a Magyar Tudomány Napja alkalmából az Intézet Collegium Artium vita-műhelyének keretében *Faludy Judit* „Határfestészet. Fordulópont James Ensor (1860–1914) életművében” címmel tartott előadást a Tanácsteremben.

Decemberben jelent meg az MTA társadalomtudományi intézeteinek – köztük a Művészettörténeti Kutatóintézetnek – kiadványait ismertető könyv. A korábban megjelent, illetve aktuális kutatóintézeti kiadványok megvásárolhatók a Központi Antikváriumban 1053 Bp. Múzeum krt. 13–15, a Bookline Elektronikus Könyv-áruházban www.bookline.hu és az intézeti kiadványterjesztőknél. (Kiadványaink. Összeállította: Angyal Katalin, Peres Szilvia. MTA Társadalomkutató Központ, Bp. 2003).

Decembertől az MTA Művészeti Gyűjteménye és az MTA Kézirattárának közös szervezésében Vörösmarty Mihály emléksarok látható az Akadémia Székházában.

Decembertől egy éven át lesz megtekinthető az MTA Székházban „A Greguss-család a Magyar Tudományos Akadémián” című kiállítás, amely Dr. Zawadovsky Alfréd jóvoltából és az MTA Művészeti Gyűjteménye rendezésében valósult meg.

December 2-án *Tatai Erzsébet* „Social Network of the Nineties in Budapest Art Scene” címmel tartott előadást Bécsben a képzőművészeti akadémián (Akademie der bildenden Künste Wien).

December 4-én Kőszeghy Péter a Balassi Kiadó igazgatója mutatta be a kiadó legfrissebb könyveit, köztük *Gellér Katalin*: „Mester, hol lakol?” Nagy Sándor élete és művészete című monográfiáját valamint a Magyar Művelődéstörténeti Lexion első kötetét.

December 9-én *Beke László* „Museen, Monumente, zeitgenössische Kunst in Ungarn; Lokal- und globaler Kontext” címmel előadást tartott a salzburgi Paris-Lodron-Universität Művészettörténeti Intézetében.

December 10-én a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, a Szépművészeti Múzeum és Intézetünk a Magyar Nemzeti Galéria előadótermében Genthon István születésének 100. évfordulója alkalmából emlékülést rendezett *Galavics Géza* elnökletével. Az emlékülés programjában Bernáth Mária „Szubjektív emlékképek Genthon Istvánról”, *Marosi Ernő* „Genthon István festészettörténete”, Gosztonyi Ferenc „Genthon István művészeti írásai az 1920-as és 1930-as években”, *Pataki Gábor* „Genthon István kritikai tevékenysége 1945 és 1949 között”, Szilágyi János György „Genthon István, a főigazgató”, *Bognár Gábor* „Genthon István és a műemléki topográfia” című előadások hangzottak el, illetve *Zsákovics Ferenc* tartott szakmai vezetést a Magyar Nemzeti Galéria „Modern magyar művészet Genthon István gyűjteményéből” című kiállításán.

December 11–13-án Párizsban a Finn Kulturális Intézet és a Magyar Kulturális Intézet szervezésében nemzetközi konferenciát tartottak „A nemzeti gondolat és az építészet Európában 1860 és 1914 között” (L'idée nationale et l'architecture en Europe 1860–1914) címmel, melyen intézetünkől *Gellér Katalin* „Art nouveau et art national en Hongrie” és *Sisa József* „Urban Parks and Nationalism in Hungary” című előadásokkal vettek részt. A témáról rendezett kerekasztal beszélgetés egyik résztvevője *Gellér Katalin* volt.

December 12-én Esztergomban, a Vármúzeumban *Marosi Ernő* mutatta be az „Esztergom – Mariazell” című tanulmánykötetet, melyet Hegedüs András szerkesztett.

December 13-án Pozsonyban az „Art through the Market” című nemzetközi konferencián *Ébly Gábor* a szocializmus alatti magyarországi műgyűjtésről (When Civil Society Made Art History. Private Collectors of Modern Art in Communist Hungary (1948–1988) tartott előadást.

December 16–18-a között Halle-ban a Martin Luther Universitát által Heinrich L. Nickel professzor – neves középkorkutató és fotótörténész – tiszteletére rendezett ünnepi ülésen *Marosi Ernő* „’Orient oder Rom’ anhand von Beispielen aus romanischer Baukunst in Ungarn” címmel tartott előadást.

December 17-én nyílt meg a Múcsarnokban Altorjai Sándor (1933–1979) emlékkiállítása. A művész munkásságát bemutató kötet – melyet *Beke László* és *Dékei Krisztina* szerkesztett, tanulmányait *Andrási Gábor*, *Beke László*, *Dékei Krisztina*, *Kovalovszky Márta*, *Pataki Gábor* és *Szücs György* írták – a Múcsarnok, az Első Magyar Látványtár és Intézetünk közös kiadásában jelent meg.

Összeállította: *Bánóczy Zsuzsa*

800 Ft